

Stockholms stad		Miljöförvaltningen	
Dnr: T 2014-01548:4		EJK	
Avslutat		2015-04-27	
Handläggare TP		Byrå/Enhet	

Begäran om yttrande
Dnr 2014-17660
Sida 1 (2)
2015-04-22

Till
Trafiknämnden

Begäran om yttrande över synpunkter från Naturskyddsföreningen angående utredning om förbud mot tung trafik på Hornsgatan

Miljö- och hälsoskyddsnämnden förelade i maj 2014 trafiknämnden att utreda konsekvenserna av ett förbud mot genomfart av tung trafik på Hornsgatan samt att utreda eventuella andra åtgärder som kan genomföras för att minska halten kvävedioxid på Hornsgatan.

Trafikkontoret gav i uppdrag åt ÅF konsult göra en utredning och i november beslutade trafiknämnden att godkänna utredningen och trafikkontorets tjänsteutlåtande. I januari 2015 skickade miljöförvaltningen trafiknämndens beslut och ÅF:s rapport till Naturskyddsföreningen (som företräder de klagande på Hornsgatan) för yttrande. Den 27 februari 2015 inkom synpunkter från Naturskyddsföreningen.

Miljöförvaltningen begär att trafikkontoret yttrar sig över Naturskyddsföreningens synpunkter.

- Naturskyddsföreningen påpekar att det saknas en redovisning av effekterna av genomfartsförbud för tunga fordon kombinerat med tidsfönster, det vill säga genomfartsförbud under vissa tider på dygnet. Enligt Naturskyddsföreningen skulle ett tidsbegränsat förbud i kombination med andra åtgärder sannolikt ge goda resultat. **Miljöförvaltningen efterfrågar trafikkontorets syn på ett tidsbegränsat förbud.**
- I kapitel 7 i ÅF:s rapport redogörs för ett antal andra åtgärder, utöver genomfartsförbud, som trafikkontoret kan genomföra för att minska halten NO₂. Exempelvis nämns samlastning, off peak-leveranser, användning av kollektivkörfält och lastplatser för tunga fordon. Det framgår dock inte av rapporten eller tjänsteutlåtandet om dessa åtgärder genomförs eller planeras genomföras på Hornsgatan eller hur dessa åtgärder påverkar luftkvaliteten Hornsgatan. **Miljöförvaltningen begär att trafikkontoret förtydligar detta.**

Miljöförvaltningen

Flemingatan 4
Miljöförvaltningen, Box 8136
10420 Stockholm
emma.nordling@stockholm.se
stockholm.se

- Miljöförvaltningen önskar yttrande från trafikkontoret senast den 20 maj 2015.

Bilaga. Naturskyddsföreningens synpunkter.

Per Enarsson

Enhetschef

Miljöförvaltningen

Fleminggatan 4
Miljöförvaltningen, Box 8136
10420 Stockholm
emma.nordling@stockholm.se
stockholm.se

Naturskyddsföreningen

Stockholms stad
Miljöförvaltningen
Plan- och miljöavdelningen
Att: Emma Nordling
Box 8136
104 20 Stockholm

Stockholm 2015-02-27

Miljöförvaltningens diariernr: 2014-
17660
(Tidigare diariernr. 2008-577)

Naturskyddsföreningens synpunkter på utredning om konsekvenserna av genomfartsförbud för tung trafik på Hornsgatan i Stockholm

Naturskyddsföreningen har beretts tillfälle att lämna synpunkter på det svar på föreläggandet om att utreda konsekvenserna av genomfartsförbud för tung trafik på Hornsgatan i ärende 2008-577 (numera 2014-17660) som lämnats av Stockholms stads trafiknämnd.

Bakgrunden är att Naturskyddsföreningen företräder medlemmar som bor på Hornsgatan i Stockholm, vilka framställde ett klagomål 2008 till staden om att miljö kvalitetsnormerna för partiklar (PM₁₀) och kvävedioxid inte efterlevdes. Att det är stadens ansvar att vidta åtgärder fastställdes därefter i en dom av mark- och miljödomstolen som vann laga kraft i oktober 2012.¹ I domen understryks att det är nödvändigt att vidta åtgärder för att miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid och partiklar (PM₁₀) ska kunna klaras (sidan 15) och det är miljö- och hälsoskyddsnämndens uppgift att överväga ett beslut om tillsyns ingripande. Därför återförvisade domstolen ärendet till nämnden.

I mars 2014 påminde Naturskyddsföreningen miljö- och hälsoskyddsnämnden om avgörandet i en skrivelse, med en fråga om när nämnden avser att besluta om tillsyns ingripande.

Miljöförvaltningen svarade i juni vad som kan utläsas som att miljö kvalitetsnormerna för partiklar nu efterlevs i staden, men att det var svårare att finna effektiva åtgärder när det gäller kvävedioxid. På grund av svårigheterna hänvisade förvaltningen till att man förelagt stadens trafik- och renhållningsnämnd att utreda konsekvenserna av ett genomfartsförbud och andra möjliga åtgärder för att efterleva normerna för kvävedioxid. Det är denna redovisning som nu lämnats till föreningen för synpunkter.

¹ I ärendet företräder Naturskyddsföreningen fem medlemmar på Hornsgatan, som bor omedelbart invid mätstationen. Föreningen framställde ett klagomål till nämnden 2008, som nämnden i princip inte ansågs behöva leda till åtgärd. Mark och miljödomstolens underkände nämndens agerande i dom den 9 juli 2012 i mål nr M 3769-11. Domen togs inte upp till prövning av Mark- och miljööverdomstolen, som därmed beslöt att domen stod fast den 26 september 2012 i mål nr M 6529-12.

Naturskyddsföreningens synpunkter

- Naturskyddsföreningen är positiv till att det skett förbättringar i stadens efterlevnad av miljö kvalitetsnormerna för partiklar. Stadens arbete för att minska partikelhalterna i luften är klart berömvärd, särskilt med tanke på hur få åtgärder som tagits på nationell nivå för att underlätta kommunernas arbete och tillföra nya verktyg i detta arbete. Föreningen har nu goda förhoppningar om att förbättringarna avseende PM₁₀ är bestående.
- Föreningen anser emellertid att det är synnerligen allvarligt att kvävedioxidnormerna fortfarande inte uppnås.
- Underlagsrapporten från ÅF som trafiknämndens tjänsteutlåtande bygger på uppvisar vissa brister. En brist är att effekterna av genomfartsförbud kombinerat med tidsfönster inte studerats, det vill säga genomfartsförbud under vissa tider på dygnet. Det är allvarligt, med tanke på den rapport som länsstyrelsen beställt av trafikkonsulten Trivektor från 2012, som visar att många av de följdproblem som kan uppstå av genomfartsförbud kan undvikas genom att ett tidsbegränsat genomfartsförbud.² Denna rapport måste ha varit känd av trafiknämnden, och det är högst beklagligt att man inte tog hänsyn till dessa slutsatser när man beställde underlagsrapporten från ÅF.
- Underlagsrapporten från ÅF visar inte desto mindre att det är problematiskt med förbud – åtminstone under hela dygnet – mot genomfart med tung trafik på Hornsgatan, om inte annat på grund av risken ökad trafik på mindre lokalgator som är klart dåligt lämpade för tung trafik.
- Det sista kapitlet (avsnitt 7) i rapporten visar dock att det finns en lång rad andra åtgärder som faller inom kommuns egna kompetens som kan uppnå goda resultat, särskilt i kombination med varandra. Ett strikt genomfartsförbud (modell 3B) utmed hela Hornsgatan under trafikens maxtimmar skulle till exempel kunna leda till förbättringar i såväl framkomlighet som luftkvalitet under de tider som flest oskyddade trafikanter rör sig i området, utan att andra gator drabbas. I kombination med till exempel samlastningscentraler, lastbilsregistrerade lastplatser och fyllnadskrav för varuleveranser (se sidan 37 och framåt i underlagsrapporten) skulle staden sannolikt uppnå goda resultat.
- En annan klar brist i tjänsteutlåtandet från trafiknämnden och underlagsrapporten från ÅF att man inte utrett dessa andra åtgärder (avsnitt 7 i underlagsrapporten) mer än högst översiktligt. Tjänsteutlåtandet och underlagsrapportens analys av övriga åtgärder är tyvärr så ytlig att den snarast är att anse som en sammanfattning av tidigare kända uppgifter, vilket gör att det är högst tveksamt om man kan anse att trafiknämnden uppfyllt föreläggandet om att utreda andra åtgärder.
- Det framgår av trafiknämndens svar på miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande att trafiknämnden inte har några konkreta ambitioner att vidta åtgärder som kan leda till att avgörandet i mark- och miljödomstolen och miljöbalkens regler efterlevs. Det är positivt att man avser att anordna en hearing, men trafiknämnden borde åtminstone ange att man avsåg att utreda effekterna av ett genomfartsförbud under olika tidsfönster och en kombination av de övriga åtgärder som beskrevs i underlagsrapporten vidare med sikte på genomförande.
- Föreningens slutsats är därför att miljö- och hälsoskyddsnämnden snarast måste förelägga trafiknämnden att vidta åtgärder som leder till efterlevnad. Med tanke på trafikkontorets bristfälliga hantering av föreläggandet att utreda åtgärder, bör miljö- och häl-

² Trivektor, Effektbedömning av åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid och PM10 i Stockholms län (12-01-31)

soskyddskontoret överväga att själv handha de nödvändiga utredningar som behövs för att ta fram ett sådant föreläggande om åtgärder.

- Frågan som föreningen framställde i skrivelsen till miljö- och hälsoskyddsnämnden *om* och *i så fall när* man avser att göra detta kvarstår således.
- Föreningen är som företrädare för de boende på Hornsgatan berättigad till ett svar på denna fråga till miljö- och hälsoskyddsnämnden, och påminner om att svaret ska betraktas som ett överklagbart tillsynsbeslut.

Enligt fullmakt från Naturskyddsföreningen och boende på Hornsgatan, Stockholm, dag som ovan.

Oscar Alarik, Jurist

